

JESU CHRISTI
1094.URBANI II. PAP.
7.HENRICI III. IMP. II.
ALEXII COMM. IMP. 14.

rem Fulconis Comitis Andegavensis, sibi junxerit matrimonio, juvenili furore percitus, non considerans quot horrenda simul scelera perpetraret.

VIII. At vero antequam de his agamus, hic primum de ipsa Regina, quam Philippus Rex dimisit, dicenda sunt aliqua, quibus intelligas judicia domini esse recta & justificata in semetipsa, dum quæ ipsa fecit, eadem sit pati coacta, prædicente hæc omnia, quæ ei obventura essent, S. Arnulpho tunc Abbate, postea Episcopo Sueffionensi: cujus vitæ Acta

(a) *Lisard. in vit. Arnul. cap. 8. apud Sur. to. 4. die 15. Aug.*

* *al. Bertam. De Berta Regina passa eadem quæ fecit.*

(a) Lisardus iridem Sueffionensis Episcopus ejus successor dum scribit, hæc habet de expulsionem Geraldii Abbatis monasterii sancti Medardi, quem ipse Sanctus in sui locum elegerat: *Eo Abbate ocyus instituto de repente advolet supra dictus ille Pontius vesanus monastici ordinis temerator, ducens secum Reginam*

* *Bertradam, quæ auctoritate regia Geraldum expelleret, & Pontium contra fas in sancti loci administrationem intruderet. Id ubi rescivit Christi servus Arnulphus, e cella egreditur, Reginam furibundam blanditer appellat, submisse rogat, ut licet Regina sit, memor tamen muliebris conditionis, memor divinorum judiciorum, contra leges Ecclesiasticas venire formidet, ab injuria tanti viri verecunde se temperet.*

IX. Cum autem ea præ Regio fastu & tumore viri sancti monita non admitteret, prophetico spiritu dixit ei. *Crede (si lubet) o Regina, Fratris Arnulphi, immo potius crede Spiritui sancto. Nam si tu Fratrem Geraldum hinc eieceris, Deo vindice, tu quoque ante obitum tuum e regno extruderis, contemptaque & erummosa morieris. Eam viri Dei Prophetiam, luce clarius est, completam esse, quando omnes norunt Reginam illam post annos aliquot Regis animum adeo offendisse, ut conciliari prorsus nollet, amaramque a regni consortio, & in pagum Pontinum translatam, post diurnam ca-*

PAGIUS gnomento Grossus post Philippum Patrem in Francia regnavit. *Bertrada vero Simonis de Monte forti filia nupta erat Fulconi Andegavensi Comiti, vulgo Richino ob morum asperitatem appellato, quæ ad Philippum Regem fugit, & post ejectam ab eo Bertam nuptias cum illo contraxit, quod graves turbas in Gallias concitavit. Urbanus enim II. illicitum illud conjugium, sicuti & Paschalis II. ejus successor improbavit, & Philippum excommunicavit.*

V. Hoc matrimonium Baronius, & cum eo complures ex meris conjecturis hoc anno confignarunt. Verum Clarius vel alius quispiam in Chronico sancti Petri Vivi Senonensis post Baronii mortem Tom. II. Spicilegii Dacheriani publicato, annum quo hæc turbæ inchoatæ & Bertha Regina dimissa, his verbis aperit: *Anno MXCII. Philippus Rex dimisit uxorem suam*

lamitatem, illic plebejo more defunctam & sepultam. Hæc Lisardus de Berta Regina, qua dimissa, ipse Rex Bertradam accepit. Ita enim, ne confundantur nomina. Bertam Reginam, Bertradam scias pellicem appellatam.

Sed jam ad Philippum Regem revocemus orationem, qui cum ejusmodi scelera perpetrasset, ut legitimam uxorem dimitteret, & pellicem duceret, quod scelestius est, invenit Galliarum Episcopus, qui faverent adeo nefandis criminibus, uno contradicente omnibus illis Ivone, cujus recitandæ sunt breves epistolæ eo a argumento tunc scriptæ, atque ea primum, quæ secunda ordine posita perbrevis ad Episcopos ad Regis nuptias invitatos data est, qua hortatur, Regi tot inconcessa legibus præsumenti resistere, quæ sic se habet: (b)

Archiepiscopis & Episcopis ad regales nuptias invitatis Ivo humilis cum spiritu consiliu spiritum habere fortitudinis.

Exemplar litterarum, quas misi domino nostro Regi charitatis vestrae transmittito, ut eandem causam me habere sciat, quam & vos habetis, Rex nuptiis, ad quas vocati estis, subtrahere vos debetis. Vos igitur qui convenistis, nolite fieri canes muti, latrare non valentes, sed sicut boni speculatores, videntes gladium venientem super terram, buccina insonate. Ut cum feceritis quod debetis, vestras animas & eorum, qui ad vocem buccinae se observaverint, vobiscum liberetis. Exemplar autem hoc est.

Domino suo Philippo magnifico Francorum Regi Ivo humilis Carnotensium Episcopus sic militare in regno terreno, ut non privetur æterno.

Sicut serenitati vestra dixi præsens ante juramentum vestrum, ita nunc scribo absens, quia huic nuptiarum solemnitati, ad quam me vocatis, interesse nec volo, nec valeo; nisi prius generalis Concilii definitione decretum esse cognoscam, inter vos, & uxorem vestram legitimam

X.

(b) *Ivo c. 14. Quæ Ivo ad Episc.*

XI. Ivo Episc. Carnot. Philippum Regem Francorum monet.

nobilissimam, de qua habuit filium suum Ludovicum, & accepit Bertradam, quæ reliquerat Fulconem Andegavensium Comitem. Præterea Ordericus lib. 8. pag. 699. referens gesta anno MXCII. ait: Circa hæc tempora in regno Gallia fæda turbatio exorta est. Bertrada enim Andegavorum Comitissa metuens, ne vir suus, quod iam duabus aliis (nempe uxoribus) fecerat, sibi faceret, & relicta contemptui seu vile sortum fieret, conscia nobilitatis & pulchritudinis suæ fidissimum Legatum Philippo Francorum Regi destinavit, eique quod in corde tractabat, evidenter notificavit, &c. Blondellus in Diatribæ de Formula regnante Christo pag. 315. verbis illis fretus Philippi Regis divortium cum Berta Regina anno MXCIII. aligat. Verum si Vir doctissimus Urbani II. litteras, de quibus mox, vidisset, Ordericum de anno MXCII. interpretandum esse non dubitasset.